

РОЗДІЛ 5 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ГЛОБАЛЬНИЙ КОНТЕКСТИ

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14834984>

Юрій Валецький,
*доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медсестринства
та екстреної медицини КЗВО «Волинський медичний інститут»
Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна*

Олександра Гандзюк,
*кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри дисциплін
загальної підготовки КЗВО «Волинський медичний інститут»
Волинської обласної ради, м. Луцьк, Україна*

СПЕЦИФІКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ, МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНЕ ВТІЛЕННЯ

Ключові слова: національна освіта, формування особистості, соціокультурні цінності, методологічні аспекти, національна ідентичність.

Національна освіта в Україні належить до важливих засобів формування громадянської свідомості, патріотизму та збереження культурної спадщини. В умовах глобалізації українська освіта має завдання зберігати національну ідентичність, прищеплювати молоді соціокультурні цінності та готувати громадян до активної участі в суспільстві. Для сучасного українського суспільства важливо реформувати освітню систему, перетворюючи її на ефективну модель, що відповідає міжнародним стандартам. «Нині розроблення стратегічних напрямів розвитку систем освіти та забезпечення якості освітніх послуг хвилює практично все світове співтовариство» [1, с.17].

Національна освіта не лише передає знання, але й слугує культурною платформою, яка зміцнює соціокультурний вибір держави та народу. Вона має теоретичну основу, методологічні аспекти та практичне втілення, створюючи цілісну систему для досягнення освітніх цілей. Розуміння та ефективне впровадження цих компонентів дозволяє будувати освітній процес, що відповідає потребам сучасного українського суспільства.

Теоретична база української національної освіти ґрунтується на принципах національної ідентичності, культурної свідомості та патріотичного виховання. Вона інтегрує цінності українського народу, такі як мова, історія, традиції та культурна спадщина, у навчальні програми.

Головна мета – формування свідомих громадян, які розуміють свою роль у суспільстві, підтримують демократичні цінності та готові до активної участі в розбудові держави. Теорія також включає принципи гуманізму, рівності, академічної свободи, що відповідають сучасним тенденціям світової педагогіки.

Методологія національної освіти в Україні спрямована на реалізацію міждисциплінарних підходів, що дозволяють інтегрувати національно-культурні елементи у навчальний процес. Це включає використання наративів з української історії, літератури та мистецтва, застосування інтерактивних і сучасних технологій навчання, таких як цифрові платформи та мультимедіа, і розвиток критичного

мислення та самостійності учнів. Методологія орієнтується на розвиток здатності учнів до самоідентифікації та самооцінки через культурні й соціальні практики, а також на глибоке усвідомлення національної спадщини.

Практичне втілення національної освіти передбачає створення програм та проектів, які підтримують культурну спадщину та українські цінності. Це включає курси з української літератури, історії, мови та мистецтва, екскурсії до історичних місць, участь у національних святах і фестивалях. Важливим компонентом є залучення учнів до громадських проектів та ініціатив, таких як волонтерство, що сприяє розвитку громадянської позиції.

Освітні заклади часто співпрацюють з музеями, культурними центрами та громадськими організаціями для інтеграції соціокультурного досвіду у навчальний процес. Також активно впроваджуються програми патріотичного виховання, що дозволяє підготувати молодь до громадської активності та відповідальності. З огляду на євроінтеграційні прагнення та досягнення України, а також зважаючи на сучасний стан і виклики функціонування вітчизняної освітньої системи в аспекті її ключового завдання – забезпечення економіки кваліфікованими фахівцями – стає очевидним, що реформування освіти має стати пріоритетним напрямом системних змін у країні [2, с. 274-281; 3, с. 145-153].

Національна освіта в Україні, заснована на ґрунтовній теоретичній базі, ефективних методологічних підходах і багатогранних практичних заходах, формує патріотичну, свідому молодь, здатну зберігати і розвивати національну культуру. Вона сприяє вихованню громадян з високими моральними якостями та відповідальністю за майбутнє держави.

Впровадження національних цінностей через освіту дозволяє українському суспільству протистояти культурним викликам глобалізації, зберігаючи свою унікальність та духовні основи. Поеднання теорії, методології та практики дозволяє українській освіті підтримувати сталий розвиток нації, збагачуючи її соціокультурний потенціал та зміцнюючи ідентичність.

Список використаних джерел

1. Кравченко С. Забезпечення якості освіти в США та в Україні: тенденції розвитку. *Український педагогічний журнал*. 2020. №4. С. 17-23.
2. Мартякова О. В. Сучасні моделі гармонізації ринків освітніх послуг та праці. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 4 (51). С. 274-281.
3. Мосьпан Н.В. Вища освіта України в умовах розвитку ринкової економіки. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2013. Вип. 4. С. 145-153.